

به نام یزدان پاک

همه سوال های

سنجش از دور

و

سیستم اطلاعات جغرافیایی

G.I.S & RS

(جلد ۴)

۱۳۹۶-۱۳۹۸

تهیه کنندگان

گروه مولفین پردازش

فهرست مطالب

آزمون کارشناسی ارشد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی ۱۳۹۶

۷	اصول تفسیر عکس‌های هوایی
۹	پاسخ‌نامه اصول تفسیر عکس‌های هوایی
۱۰	ژئومورفولوژی و جغرافیای زیستی
۱۲	پاسخ‌نامه ژئومورفولوژی و جغرافیای زیستی
۲۳	جغرافیای شهری و روستایی
۲۵	پاسخ‌نامه جغرافیای شهری و روستایی
۳۶	سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی
۳۸	پاسخ‌نامه سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی

آزمون کارشناسی ارشد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی ۱۳۹۷

۵۰	اصول تفسیر عکس‌های هوایی
۵۲	پاسخ‌نامه اصول تفسیر عکس‌های هوایی
۶۴	ژئومورفولوژی و جغرافیای زیستی
۶۶	پاسخ‌نامه ژئومورفولوژی و جغرافیای زیستی
۷۶	جغرافیای شهری و روستایی
۷۸	پاسخ‌نامه جغرافیای شهری و روستایی
۸۷	سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی
۸۹	پاسخ‌نامه سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی

آزمون کارشناسی ارشد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی ۱۳۹۸

۹۸	اصول تفسیر عکس‌های هوایی
۱۰۰	پاسخ‌نامه اصول تفسیر عکس‌های هوایی
۱۱۰	ژئومورفولوژی و جغرافیای زیستی
۱۱۲	پاسخ‌نامه ژئومورفولوژی و جغرافیای زیستی
۱۲۳	جغرافیای شهری و روستایی
۱۲۵	پاسخ‌نامه جغرافیای شهری و روستایی
۱۳۸	سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی
۱۴۱	پاسخ‌نامه سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی
۱۵۳	منابع

۴۱. کدام مبحث در خصوص کارکرد سکونتگاه‌های روستایی درست است؟
 (۱) شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی حاصل کارکردها است.
 (۲) تنوع کارکردهای سکونتگاهی در فعالیت‌ها و روابط درونی روستاها است.
 (۳) کارکرد اقتصادی روستاها عمدتاً به‌صورت هدفمند توزیع شده است.
 (۴) منظور از کارکرد، وظیفه، ساختار و علت وجودی یک سکونتگاه به‌طور توأم است.
۴۲. کدام موقعیت بر روابط درونی و بیرونی روستاها تأکید دارد؟
 (۱) طبیعی (۲) کارکردی (۳) نسبی (۴) مطلق
۴۳. هدف کدام سیاست توسعه روستایی، افزایش بهره‌وری است؟
 (۱) اصلاح‌طلبانه (۲) رادیکال (۳) فن‌گرایانه (۴) یکپارچه
۴۴. در جوامع روستایی، روابط انسانی نزدیک، زیستگاه مشترک، همکاری و اقدام هماهنگ برای مصالح اجتماعی به کدام موضوع اشاره دارد؟
 (۱) اجتماع محلی (۲) سرمایه اجتماعی (۳) مشارکت عمومی (۴) هویت محلی
۴۵. الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی بیش از هر چیز متأثر از چیست؟
 (۱) ساختار اجتماعی - اقتصادی (۲) شرایط اقلیمی (۳) محیط طبیعی (۴) محیط فرهنگی
۴۶. در بحث بررسی مدل‌های روابط شهر و روستا، «مدل حوزه نفوذ» جزو کدام دسته از مدل‌ها است؟
 (۱) بازماندگی (۲) پیوستگی (۳) دوگانگی (۴) کارکردی
۴۷. شبکه خطوط تصرف و تملک زمین‌های یک روستا معرف چیست؟
 (۱) قلمرو زراعی (۲) چارچوب نظام مزارعه (۳) الگوی بهره‌برداری زراعی (۴) الگوی زمین‌های زراعی
۴۸. کدام مورد نقش اصلی سکونتگاه‌های خوابگاهی است؟
 (۱) سکونت مهاجران روستایی (۲) سکونت کارگران شهری (۳) اسکان حاشیه‌نشین‌ها (۴) انتقال جمعیت سرریز شهری
۴۹. کدام گروه از روستاها، اقتصاد محلی وابسته به کشاورزی دارند؟
 (۱) روستاهای شهرهای کوچک (۲) روستاهای پراکنده (۳) روستاهای مادر شهرها (۴) روستاهای مرزی
۵۰. شکل‌گیری شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل، بیانگر تأثیر کدام نظام در سکونتگاه‌های روستایی است؟
 (۱) اجتماعی (۲) اقتصادی (۳) تولیدی (۴) زیستی
۵۱. «شهرهای دوگانه» یادآور کدام دسته از شهرها است؟
 (۱) ماقبل صنعتی (۲) معماری (۳) شهرهای اروپایی (۴) شهرهای صنعتی قرن ۱۹
۵۲. کدام گزینه درباره مفهوم و رابطه «مقر و موقع شهر» درست است؟
 (۱) موقع و مقر یکی است و هر دو مکان اشغال‌شده توسط مقیاس منطقه‌ای یک شهر است.
 (۲) موقع، محل قرارگرفتن شهر است و مقر، جایگاه منطقه‌ای آن است.
 (۳) مقر، همان نشستگاه یک شهر است که موقع روی آن تأثیر می‌گذارد.
 (۴) مقر، همان موقعی است که هر شهر در طبیعت اشغال می‌کند.
۵۳. در تحولات جغرافیای شهری، کدام مورد بر سازمان اجتماعی بیش از سازمان فضایی تأکید می‌کند؟
 (۱) برخورد رفتاری (۲) برخورد اکولوژیکی (۳) برخورد انسان‌گرایی (۴) برخورد نئومارکسیستی
۵۴. در شناخت شهر از روستا، کدام مورد بر هویت جامعه‌شناسی تأکید دارد؟
 (۱) کارکردهای شهر (۲) جمعیت بیشتر (۳) اشتغال افراد (۴) گرایش به آزادی‌های مدنی
۵۵. تفاوت شهرگرایی و شهرنشینی در چیست؟
 (۱) تغییرات در ارزش‌ها، رسوم اخلاقی و آداب (۲) افزایش تعداد شهرها (۳) افزایش تعداد شهرها (۴) مفهوم سیاسی از شهر
۵۶. در کدام دوره، نظام اقطاع، زمین‌داری و تبول‌داری شکل گرفت؟
 (۱) صفویه (۲) سلجوقیان (۳) افشاریه (۴) زندیه
۵۷. انقلاب کمی در جغرافیای شهری، از گروه جغرافیای کدام دانشگاه آغاز شد؟
 (۱) هامبورگ (۲) برلین (۳) ولز (۴) واشنگتن

۵۸. برای اولین بار، در مورد روستاهای کدام کشور، طبقه‌بندی بر پایه شکل ظاهری و مفاهیمی مانند تفرق، تمرکز و سیمای ترکیبی، انجام شده است؟

- (۱) آلمان (۲) فرانسه (۳) ایالات متحده آمریکا (۴) کانادا

۵۹. رشد هوشمند شهری برای پاسخ به چه مسأله‌ای به وجود آمد؟

- (۱) معضلات فیزیکی و اجتماعی در شهرها
(۲) تداوم مشکلات توسعه پراکنده و نتایج منفی آن
(۳) عدم استفاده بهینه از اراضی قهوه‌ای شهری
(۴) بروز مشکلات ناشی از عدم توسعه پایدار شهری

۶۰. کدام عبارت در مورد پدیده «شهر چند فرهنگی» در مطالعات شهری معاصر درست است؟

- (۱) مفهوم و کاربرد گسترده‌ای از فرهنگ و اجرای سیاست‌های فرهنگی در توسعه شهرهاست.
(۲) از پیامدهای توسعه سیاسی و فرهنگی شهرها که زمینه رشد اقتصادی آنها را فراهم می‌آورد.
(۳) یکی از پیامدهای اجتناب‌ناپذیر جهانی شدن و شبکه‌ای شدن روابط اقتصادی - تجاری است.
(۴) توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی شهرهاست که مسایل متعدد امنیتی - کالبدی پدید آورده است.

۴۱. گزینه ۴)

توضیح:

کارکرد سکونتگاه به نقش و وظایف آن در ساختار فضایی و ارتباطات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی با سایر سکونتگاه‌ها و محیط پیرامونش اشاره دارد.

گزینه ۴ به طور جامع و کامل این مفهوم را بیان می‌کند.

- **وظیفه:** سکونتگاه‌ها وظایف مختلفی مانند سکونت، فعالیت‌های اقتصادی، خدمات‌رسانی و ... را بر عهده دارند.
- **ساختار:** کارکرد سکونتگاه‌ها بر ساختار فضایی آنها مانند نوع و تعداد واحدهای مسکونی، فضاهای عمومی، زیرساخت‌ها و ... تأثیر می‌گذارد.
- **علت وجودی:** کارکرد سکونتگاه‌ها دلیل اصلی وجود و پویایی آنها را نشان می‌دهد.

علت نادرست بودن گزینه‌های دیگر:

- **گزینه ۱:** این گزینه فقط به یکی از جنبه‌های کارکرد سکونتگاه‌ها (روابط اجتماعی) اشاره دارد.
- **گزینه ۲:** این گزینه تنوع کارکردها را به درستی بیان می‌کند، اما به سایر جنبه‌های کارکرد (وظیفه، ساختار و علت وجودی) اشاره نمی‌کند.
- **گزینه ۳:** این گزینه به توزیع فضایی کارکردها در روستاها اشاره دارد، اما مفهوم کامل کارکرد را بیان نمی‌کند.

نتیجه‌گیری:

گزینه ۴ به طور کامل و جامع مفهوم کارکرد سکونتگاه را بیان می‌کند. کارکرد سکونتگاه به وظایف، ساختار و علت وجودی آن در ارتباط با سایر سکونتگاه‌ها و محیط پیرامونش اشاره دارد.

نکات اضافی:

- کارکرد سکونتگاه‌ها در طول زمان و با توجه به عوامل مختلفی مانند تحولات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تغییر می‌کند.
- درک کارکرد سکونتگاه‌ها برای برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح آنها ضروری است.
- کارکرد سکونتگاه‌ها با یکدیگر مرتبط و در هم تنیده هستند و نمی‌توان آنها را به طور جداگانه بررسی کرد.

۴۲. گزینه ۲)

توضیح:

موقعیت کارکردی به نقش و وظایف یک سکونتگاه در ساختار فضایی و ارتباطات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی با سایر سکونتگاه‌ها و محیط پیرامونش اشاره دارد.

موقعیت کارکردی بر **روابط درونی و بیرونی روستاها** تأثیر می‌گذارد.

- **روابط درونی:** کارکردهای مختلف یک روستا (مانند کشاورزی، خدمات، گردشگری) باعث ایجاد روابط و تعاملات بین ساکنان روستا می‌شود.
- **روابط بیرونی:** کارکرد یک روستا با سایر سکونتگاه‌ها و محیط پیرامونش ارتباط دارد. به عنوان مثال، روستایی که به عنوان مرکز کشاورزی عمل می‌کند، با سایر روستاها و شهرها برای خرید و فروش محصولات کشاورزی ارتباط دارد.
- **علت نادرست بودن گزینه‌های دیگر:**

گزینه ۱: موقعیت طبیعی به ویژگی‌های فیزیکی محیط مانند توپوگرافی، آب و هوا، خاک و پوشش گیاهی اشاره دارد و به طور مستقیم بر روابط درونی و بیرونی روستاها تأثیر نمی‌گذارد.

گزینه ۳: موقعیت نسبی به مکان یک سکونتگاه نسبت به سایر سکونتگاه‌ها اشاره دارد و به طور مستقیم بر روابط درونی و بیرونی روستاها تأثیر نمی‌گذارد.

گزینه ۴: موقعیت مطلق به مختصات جغرافیایی (طول و عرض جغرافیایی) یک سکونتگاه اشاره دارد و به طور مستقیم بر روابط درونی و بیرونی روستاها تأثیر نمی‌گذارد.

نتیجه‌گیری:

موقعیت کارکردی به نقش و وظایف یک سکونتگاه در ساختار فضایی و روابط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی با سایر سکونتگاه‌ها و محیط پیرامونش اشاره دارد. این موقعیت بر روابط درونی و بیرونی روستاها تأثیر می‌گذارد.

نکات اضافی:

- موقعیت کارکردی یک روستا در طول زمان و با توجه به عوامل مختلفی مانند تحولات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تغییر می‌کند.
- درک موقعیت کارکردی روستاها برای برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح آنها ضروری است.
- موقعیت کارکردی روستاها با یکدیگر مرتبط و در هم تنیده هستند و نمی‌توان آنها را به طور جداگانه بررسی کرد.

۴۳. گزینه ۳)

توضیح:

سیاست توسعه روستایی فن‌گرایانه بر افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی و سایر فعالیت‌های اقتصادی در روستاها تأکید دارد. این سیاست از طریق معرفی و ترویج فناوری‌های جدید، ارتقای مهارت‌های روستاییان، بهبود زیرساخت‌ها و نهادی و حمایت از سرمایه‌گذاری در روستاها به دنبال افزایش بهره‌وری است.

علت نادرست بودن گزینه‌های دیگر:

- گزینه ۱: سیاست توسعه روستایی اصلاح‌طلبانه بر تغییر ساختارهای اجتماعی و اقتصادی در روستاها به منظور بهبود وضعیت زندگی روستاییان تأکید دارد.
- گزینه ۲: سیاست توسعه روستایی رادیکال بر تغییر کامل ساختارهای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در روستاها به منظور ایجاد جامعه‌ای جدید و ایده‌آل تأکید دارد.
- گزینه ۴: سیاست توسعه روستایی یکپارچه بر هماهنگی و انسجام بین سیاست‌های مختلف توسعه روستایی در سطوح ملی، منطقه‌ای و محلی تأکید دارد.

نتیجه‌گیری:

سیاست توسعه روستایی فن‌گرایانه بر افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی و سایر فعالیت‌های اقتصادی در روستاها تأکید دارد. این سیاست از طریق معرفی و ترویج فناوری‌های جدید، ارتقای مهارت‌های روستاییان، بهبود زیرساخت‌ها و نهادی و حمایت از سرمایه‌گذاری در روستاها به دنبال افزایش بهره‌وری است.

نکات اضافی:

- سیاست توسعه روستایی فن‌گرایانه می‌تواند به افزایش درآمد روستاییان، بهبود کیفیت زندگی و کاهش فقر در روستاها منجر شود.
- با این حال، این سیاست ممکن است به افزایش نابرابری‌ها در روستاها، تخریب محیط زیست و وابستگی به فناوری‌های خارجی منجر شود.
- برای دستیابی به توسعه پایدار روستایی، لازم است از سیاست‌های توسعه روستایی مختلف به طور ترکیبی استفاده شود.

۴۴. گزینه ۱)

توضیح:

اجتماع محلی به گروهی از افراد در یک منطقه جغرافیایی خاص مانند روستا اشاره دارد که روابط نزدیک و صمیمی با یکدیگر دارند، زیستگاه مشترکی را به اشتراک می‌گذارند و برای مصالح اجتماعی خود همکاری و اقدام هماهنگ می‌کنند. در جوامع روستایی، روابط انسانی نزدیک و حس تعلق به مکان، افراد را به یکدیگر پیوند می‌دهد و آنها را برای حل مشکلات و ارتقای کیفیت زندگی خود در کنار هم قرار می‌دهد.

اجتماع محلی با اتکا به سرمایه اجتماعی خود، که شامل اعتماد، همبستگی، انسجام اجتماعی و شبکه‌های روابط است، می‌تواند به طور موثری برای دستیابی به اهداف مشترک خود عمل کند.

علت نادرست بودن گزینه‌های دیگر:

- گزینه ۲: سرمایه اجتماعی به مجموعه‌ای از ویژگی‌های یک جامعه مانند اعتماد، همبستگی، انسجام اجتماعی و شبکه‌های روابط اشاره دارد که می‌تواند به عنوان یک منبع ارزشمند برای دستیابی به اهداف مشترک عمل کند.
- گزینه ۳: مشارکت عمومی به فرآیندی اشاره دارد که در آن افراد جامعه در تصمیم‌گیری و حل مسائل عمومی دخالت می‌کنند.
- گزینه ۴: هویت محلی به احساس تعلق به یک مکان خاص و اشتراک‌گذاری ارزش‌ها، آداب و رسوم و تاریخ مشترک با سایر افراد آن مکان اشاره دارد.

نتیجه‌گیری:

اجتماع محلی در جوامع روستایی به گروهی از افراد با روابط نزدیک، زیستگاه مشترک، همکاری و اقدام هماهنگ برای مصالح اجتماعی اشاره دارد. سرمایه اجتماعی، مشارکت عمومی و هویت محلی از جمله مفاهیمی هستند که با اجتماع محلی مرتبط هستند.

نکات اضافی:

- اجتماع محلی قوی می‌تواند به افزایش تاب‌آوری جوامع روستایی در برابر چالش‌ها و مشکلات مختلف کمک کند.
- حفظ و تقویت اجتماع محلی در دنیای مدرن که به سمت فردگرایی و انزوا اجتماعی گرایش دارد، از اهمیت زیادی برخوردار است.
- سیاست‌های توسعه روستایی باید به منظور تقویت اجتماع محلی و سرمایه اجتماعی در روستاها تدوین و اجرا شوند.

۴۵. گزینه ۳)

توضیح:

محیط طبیعی به مجموعه‌ای از عوامل فیزیکی و زیستی در یک منطقه خاص مانند توپوگرافی، آب و هوا، خاک، پوشش گیاهی و حیات وحش اشاره دارد که بر شکل‌گیری الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی تاثیر می‌گذارد. عوامل مختلفی از محیط طبیعی مانند:

- **موجودیت منابع آب:** دسترسی به آب برای کشاورزی، آشامیدن و سایر مصارف ضروری است و سکونتگاه‌های روستایی معمولاً در نزدیکی منابع آب مانند رودخانه‌ها، چشمه‌ها و دریاچه‌ها شکل می‌گیرند.
- **خاک حاصلخیز:** خاک حاصلخیز برای کشاورزی و تولید غذا ضروری است و سکونتگاه‌های روستایی معمولاً در مناطقی با خاک حاصلخیز متمرکز هستند.
- **توپوگرافی:** توپوگرافی (شکل زمین) می‌تواند بر الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی تاثیر بگذارد. به عنوان مثال، سکونتگاه‌ها ممکن است در دشت‌ها، دره‌ها یا دامنه کوه‌ها بنا شوند.
- **آب و هوا:** آب و هوا می‌تواند بر الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی تاثیر بگذارد. به عنوان مثال، سکونتگاه‌ها ممکن است در مناطقی با آب و هوای معتدل و مطلوب متمرکز باشند.
- **منابع طبیعی:** دسترسی به منابع طبیعی مانند چوب، معادن و سنگ می‌تواند بر الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی تاثیر بگذارد.

علت نادرست بودن گزینه های دیگر:

- **گزینه ۱: ساختار اجتماعی - اقتصادی** به روابط اجتماعی و اقتصادی بین افراد و گروه‌ها در یک جامعه اشاره دارد و به طور مستقیم بر الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی تاثیر نمی‌گذارد.
- **گزینه ۲: شرایط اقلیمی** به ویژگی‌های آب و هوایی یک منطقه مانند دما، بارش، رطوبت و باد اشاره دارد و به طور مستقیم بر الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی تاثیر نمی‌گذارد.
- **گزینه ۴: محیط فرهنگی** به ارزش‌ها، آداب و رسوم، باورها و سنت‌های یک جامعه اشاره دارد و به طور مستقیم بر الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی تاثیر نمی‌گذارد.

نتیجه‌گیری:

محیط طبیعی مهم‌ترین عامل در شکل‌گیری الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی است. عوامل مختلفی از محیط طبیعی مانند موجودیت منابع آب، خاک حاصلخیز، توپوگرافی، آب و هوا و منابع طبیعی می‌توانند بر الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی تاثیر بگذارند.

نکات اضافی:

- الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی در طول زمان و با توجه به عوامل مختلفی مانند تغییرات اقلیمی، تحولات اقتصادی و اجتماعی و سیاست‌های دولتی تغییر می‌کند.
- درک الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی برای برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح آنها ضروری است.
- باید به منظور توسعه پایدار روستایی، به تعادل بین نیازهای انسان و محیط طبیعی در الگوی اسکان سکونتگاه‌های روستایی توجه شود.

۴۶. گزینه ۴)

توضیح:

مدل حوزه نفوذ جزو مدل‌های کارکردی در روابط شهر و روستا محسوب می‌شود.

در این مدل، شهر به عنوان مرکز ارائه خدمات و فرصت‌های اقتصادی، بر روستاهای اطراف خود نفوذ و تاثیر می‌گذارد. روستاها در این مدل به عنوان **حوزه نفوذ** شهر شناخته می‌شوند و روابط بین شهر و روستا بر اساس **وابستگی کارکردی** شکل می‌گیرد.

ویژگی‌های مدل حوزه نفوذ:

- **تمرکز بر روابط کارکردی:** تمرکز اصلی این مدل بر روابط کارکردی بین شهر و روستا است. شهر به عنوان مرکز ارائه خدمات و فرصت‌های اقتصادی، بر روستاهای اطراف خود نفوذ و تاثیر می‌گذارد.
- **وجود سلسله مراتب:** در این مدل، سلسله مراتبی بین شهر و روستا وجود دارد. شهر در راس این سلسله مراتب قرار دارد و روستاها در سطوح پایین‌تر قرار می‌گیرند.
- **وابستگی روستاها به شهر:** روستاها در این مدل به شهر وابسته هستند و برای تامین نیازهای خود به شهر مراجعه می‌کنند.
- **تخصصی شدن فعالیت‌ها:** در این مدل، فعالیت‌ها در شهر و روستا تخصصی می‌شوند. شهر به ارائه خدمات و فرصت‌های اقتصادی متمرکز می‌شود و روستاها به فعالیت‌های کشاورزی و تولید مواد اولیه می‌پردازند.

علت نادرست بودن گزینه های دیگر:

- گزینه ۱: مدل بازماندگی به وضعیتی اشاره دارد که در آن روستاها از روند توسعه و پیشرفت عقب مانده‌اند و به حاشیه رانده شده‌اند.
- گزینه ۲: مدل پیوستگی به وضعیتی اشاره دارد که در آن شهر و روستا به طور فزاینده‌ای به یکدیگر وابسته می‌شوند و در یک منطقه شهری-روستایی ادغام می‌شوند.
- گزینه ۳: مدل دوگانگی به وضعیتی اشاره دارد که در آن شهر و روستا به دو دنیای مجزا و متضاد تبدیل می‌شوند.

نتیجه‌گیری:

مدل حوزه نفوذ جزو مدل‌های کارکردی در روابط شهر و روستا محسوب می‌شود. در این مدل، شهر به عنوان مرکز ارائه خدمات و فرصت‌های اقتصادی، بر روستاهای اطراف خود نفوذ و تاثیر می‌گذارد. روستاها در این مدل به عنوان حوزه نفوذ شهر شناخته می‌شوند و روابط بین شهر و روستا بر اساس وابستگی کارکردی شکل می‌گیرد.

نکات اضافی:

- مدل‌های مختلفی برای تبیین روابط شهر و روستا ارائه شده‌اند که هر کدام مزایا و معایب خود را دارند.
- درک مدل‌های مختلف روابط شهر و روستا برای برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح این روابط ضروری است.
- روابط شهر و روستا در طول زمان و با توجه به عوامل مختلفی مانند تحولات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تغییر می‌کند.

گزینه ۴ . ۴۷

توضیح:

شبکه خطوط تصرف و تملک زمین‌های یک روستا معرف الگوی زمین‌های زراعی آن روستا است. این الگو به نحوه توزیع و پراکندگی زمین‌های زراعی در یک روستا در قالب قطعات مختلف و مجزا اشاره دارد.

شبکه خطوط تصرف و تملک می‌تواند اطلاعات مختلفی را در مورد الگوی زمین‌های زراعی یک روستا ارائه دهد، از جمله:

- اندازه و شکل قطعات زمین: این اطلاعات می‌تواند نشان‌دهنده نحوه توزیع ثروت و فرصت‌های کشاورزی در بین ساکنان روستا باشد.
- نحوه دسترسی به جاده‌ها و منابع آب: این اطلاعات می‌تواند نشان‌دهنده سهولت یا دشواری دسترسی کشاورزان به نهاده‌های تولید و بازارها باشد.
- تراکم قطعات زمین: این اطلاعات می‌تواند نشان‌دهنده میزان فشردگی یا پراکندگی فعالیت‌های کشاورزی در روستا باشد.

علت نادرست بودن گزینه های دیگر:

- گزینه ۱: قلمرو زراعی به محدوده کلی زمین‌های زراعی در یک منطقه اشاره دارد و به طور دقیق نحوه توزیع و پراکندگی زمین‌های زراعی را نشان نمی‌دهد.
- گزینه ۲: چارچوب نظام مزارع به ترتیب کاشت محصولات مختلف در یک مزرعه در طول زمان اشاره دارد و به نحوه توزیع و پراکندگی زمین‌های زراعی در یک روستا مرتبط نیست.
- گزینه ۳: الگوی بهره‌برداری زراعی به نحوه استفاده از زمین‌های زراعی برای تولید محصولات مختلف اشاره دارد و به طور دقیق نحوه توزیع و پراکندگی زمین‌های زراعی را نشان نمی‌دهد.

نتیجه‌گیری:

شبکه خطوط تصرف و تملک زمین‌های یک روستا معرف الگوی زمین‌های زراعی آن روستا است. این الگو به نحوه توزیع و پراکندگی زمین‌های زراعی در یک روستا در قالب قطعات مختلف و مجزا اشاره دارد.

نکات اضافی:

- الگوی زمین‌های زراعی می‌تواند به عوامل مختلفی مانند تاریخچه سکونت‌گاه، شرایط اقلیمی، ساختار اجتماعی-اقتصادی و سیاست‌های دولتی مرتبط باشد.
- درک الگوی زمین‌های زراعی برای برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح فعالیت‌های کشاورزی در روستاها ضروری است.
- الگوی زمین‌های زراعی در طول زمان و با توجه به عوامل مختلفی مانند تحولات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تغییر می‌کند.

گزینه ۲ . ۴۸

توضیح:

سکونتگاه‌های خوابگاهی نوعی از سکونتگاه‌های شهری هستند که نقش اصلی آنها سکونت کارگران شهری است. این سکونتگاه‌ها معمولاً در نزدیکی مراکز صنعتی و کارخانه‌ها احداث می‌شوند و هدف آنها فراهم کردن مسکن ارزان‌قیمت برای کارگران است.

ویژگی‌های سکونتگاه‌های خوابگاهی:

- تراکم بالا: سکونتگاه‌های خوابگاهی معمولاً با تراکم جمعیت بالا و واحدهای مسکونی کوچک مشخص می‌شوند.

- امکانات محدود: امکانات رفاهی و خدماتی در سکونتگاه‌های خوابگاهی محدود است و اغلب از استانداردهای لازم برخوردار نیست.
 - وابستگی به شهر: سکونتگاه‌های خوابگاهی به لحاظ اقتصادی و اجتماعی به شهر وابسته هستند و ساکنان آنها برای کار و تامین نیازهای خود به شهر مراجعه می‌کنند.
 - نقش سکونتگاه‌های خوابگاهی:
 - ارائه مسکن ارزان‌قیمت: سکونتگاه‌های خوابگاهی به عنوان راه حلی برای تامین مسکن ارزان‌قیمت برای کارگران شهری به خصوص در شهرهای بزرگ و صنعتی محسوب می‌شوند.
 - تمرکز کارگران: سکونتگاه‌های خوابگاهی با تمرکز کارگران در یک مکان، به کارفرمایان در مدیریت و جابجایی نیروی کار کمک می‌کنند.
 - کاهش هزینه‌های حمل و نقل: سکونتگاه‌های خوابگاهی با احداث در نزدیکی مراکز کار، به کاهش هزینه‌های حمل و نقل کارگران کمک می‌کنند.
 - علت نادرست بودن گزینه‌های دیگر:
 - گزینه ۱: سکونت مهاجران روستایی: سکونتگاه‌های خوابگاهی به طور خاص برای سکونت مهاجران روستایی طراحی نشده‌اند و ممکن است برای این گروه از ساکنان مناسب نباشند.
 - گزینه ۳: اسکان حاشیه‌نشین‌ها: سکونتگاه‌های خوابگاهی با هدف اسکان حاشیه‌نشین‌ها احداث نمی‌شوند و شرایط آنها با سکونتگاه‌های حاشیه‌نشینی متفاوت است.
 - گزینه ۴: انتقال جمعیت سرریز شهری: سکونتگاه‌های خوابگاهی به طور خاص برای انتقال جمعیت سرریز شهری طراحی نشده‌اند و ممکن است ظرفیت لازم برای این منظور را نداشته باشند.
 - نتیجه‌گیری:
 - نقش اصلی سکونتگاه‌های خوابگاهی سکونت کارگران شهری است. این سکونتگاه‌ها با ارائه مسکن ارزان‌قیمت، تمرکز کارگران و کاهش هزینه‌های حمل و نقل، به کارفرمایان و کارگران در شهرهای بزرگ و صنعتی کمک می‌کنند.
 - نکات اضافی:
 - سکونتگاه‌های خوابگاهی می‌توانند به لحاظ اجتماعی و فرهنگی با چالش‌هایی مانند فقدان هویت محلی، انزوای اجتماعی و جرم و جنایت روبرو باشند.
 - برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح سکونتگاه‌های خوابگاهی برای ارتقای کیفیت زندگی ساکنان آنها ضروری است.
 - سیاست‌های دولتی باید به منظور تامین مسکن مناسب برای کارگران شهری، با توجه به شرایط و نیازهای آنها تدوین و اجرا شوند.
- ۴۹ . گزینه ۱)
- توضیح:
- روستاهای شهرهای کوچک به دلیل شرایط خاص خود، اقتصاد محلی وابسته به کشاورزی دارند. این وابستگی به عوامل مختلفی از جمله موارد زیر مرتبط است:
- نزدیکی به شهر: این روستاها به دلیل نزدیکی به شهر، می‌توانند از امکانات و خدمات شهری مانند بازار، جاده، برق، آب و تلفن بهره‌مند شوند.
 - وجود زمین‌های کشاورزی: در بسیاری از مناطق اطراف شهرهای کوچک، زمین‌های کشاورزی حاصلخیز و منابع آبی مناسب برای کشاورزی وجود دارد.
 - بازارهای محلی و منطقه‌ای: روستاهای شهرهای کوچک می‌توانند محصولات کشاورزی خود را به بازارهای محلی و همچنین به شهر نزدیک خود عرضه کنند.
 - فرصت‌های شغلی غیرکشاورزی: در این روستاها، علاوه بر کشاورزی، فرصت‌های شغلی غیرکشاورزی مانند خدمات، صنعت و گردشگری نیز وجود دارد.
 - علت نادرست بودن گزینه‌های دیگر:
 - گزینه ۲: روستاهای پراکنده: پراکندگی روستاها به تنهایی نمی‌تواند نشان‌دهنده وابستگی اقتصاد محلی آنها به کشاورزی باشد.
 - گزینه ۳: روستاهای مادر شهرها: روستاهای مادر شهرها به دلیل نزدیکی به شهر، می‌توانند از فرصت‌های شغلی و امکانات رفاهی و خدماتی شهر بهره‌مند شوند و اقتصاد محلی آنها لزوماً به کشاورزی وابسته نیست.
 - گزینه ۴: روستاهای مرزی: اقتصاد محلی روستاهای مرزی به دلیل شرایط خاص آنها، به طور عمده به کشاورزی وابسته است. محدودیت فرصت‌های شغلی، وجود زمین‌های کشاورزی، بازارهای محلی و منطقه‌ای و وابستگی به واردات، از جمله عواملی هستند که این وابستگی را به وجود می‌آورند.

نکته:

در برخی از روستاهای شهرهای کوچک، فعالیت‌های غیرکشاورزی مانند خدمات، صنعت و گردشگری نیز در اقتصاد محلی نقش دارند.

نتیجه‌گیری:

اقتصاد محلی روستاهای شهرهای کوچک به دلیل شرایط خاص آنها، به طور عمده به کشاورزی وابسته است. نزدیکی به شهر، وجود زمین‌های کشاورزی، بازارهای محلی و منطقه‌ای و فرصت‌های شغلی غیرکشاورزی، از جمله عواملی هستند که این وابستگی را به وجود می‌آورند.

گزینه ۱) ۵۰.

توضیح:

شکل‌گیری شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل بیانگر تاثیر نظام اجتماعی در سکونتگاه‌های روستایی است. این نوع شبکه زمین‌های زراعی در مناطقی شکل می‌گیرد که دارای ساختار اجتماعی طایفه‌ای یا قبیله‌ای هستند. در این جوامع، زمین‌های زراعی به طور مساوی بین طایفه‌ها یا قبیله‌ها تقسیم می‌شود و هر طایفه یا قبیله، نوار طولی از زمین را برای کشت و زرع در اختیار دارد.

ویژگی‌های شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل:

تقسیم مساوی زمین: زمین‌ها به طور مساوی بین طایفه‌ها یا قبیله‌ها تقسیم می‌شود و هر طایفه یا قبیله، نوار طولی از زمین را در اختیار دارد.

تمرکز سکونتگاه: سکونتگاه‌ها در امتداد نوارهای زمین‌های زراعی متمرکز هستند.

مالکیت مشترک: زمین‌ها معمولاً به طور مشترک توسط اعضای طایفه یا قبیله مالکیت و اداره می‌شوند.

وابستگی به کشاورزی: اقتصاد محلی به طور عمده به کشاورزی وابسته است.

تاثیر نظام اجتماعی بر شکل‌گیری شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل:

ساختار طایفه‌ای: در جوامع طایفه‌ای، زمین به عنوان یک منبع حیاتی برای معیشت و هویت اجتماعی تلقی می‌شود. تقسیم مساوی زمین بین طایفه‌ها، انسجام و همبستگی اجتماعی را حفظ می‌کند.

مالکیت مشترک: مالکیت مشترک زمین، از سوء استفاده و هدر رفتن منابع جلوگیری می‌کند و به توزیع عادلانه ثروت کمک می‌کند.

وابستگی به کشاورزی: تمرکز بر کشاورزی در این جوامع، منجر به شکل‌گیری نوارهای طولی زمین‌های زراعی می‌شود که برای کشت و زرع مناسب هستند.

علت نادرست بودن گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: اقتصادی: نظام اقتصادی می‌تواند بر نوع و نحوه استفاده از زمین‌های زراعی تاثیر بگذارد، اما به طور مستقیم منجر به شکل‌گیری شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل نمی‌شود.

گزینه ۳: تولیدی: نظام تولیدی به روش‌های تولید و بهره‌برداری از زمین‌های زراعی اشاره دارد، اما به طور مستقیم منجر به شکل‌گیری شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل نمی‌شود.

گزینه ۴: زیستی: عوامل زیستی مانند آب و هوا، خاک و توپوگرافی می‌توانند بر پراکندگی زمین‌های زراعی تاثیر بگذارند، اما به طور مستقیم منجر به شکل‌گیری شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل نمی‌شود.

نتیجه‌گیری:

شکل‌گیری شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل بیانگر تاثیر نظام اجتماعی در سکونتگاه‌های روستایی است. این نوع شبکه زمین‌های زراعی در مناطقی شکل می‌گیرد که دارای ساختار اجتماعی طایفه‌ای یا قبیله‌ای هستند و نشان‌دهنده انسجام و همبستگی اجتماعی و وابستگی به کشاورزی در این جوامع است.

نکات اضافی:

شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل مزایا و معایبی دارد. از مزایای آن می‌توان به توزیع عادلانه زمین، حفظ انسجام اجتماعی و سهولت دسترسی به زمین‌های کشاورزی اشاره کرد. از معایب آن می‌توان به محدودیت در تنوع زراعی، مشکلات مکانیزه کردن کشاورزی و وابستگی به یک محصول خاص اشاره کرد.

در جوامع مدرن، با تغییر ساختارهای اجتماعی و اقتصادی، شبکه زمین‌های زراعی نواری شکل در حال تغییر و تحول است.

گزینه ۲) ۵۱.

«شهرهای دوگانه» به نوعی از شهرها گفته می‌شود که در دوران استعمار، توسط قدرت‌های استعماری در مستعمرات خود احداث شده‌اند. این شهرها دارای دو بخش مجزا بودند:

بخش اروپایی: این بخش برای سکونت و فعالیت‌های اداری، تجاری و فرهنگی اروپاییان احداث می‌شد و دارای معماری، سبک زندگی و ساختار اجتماعی متفاوتی با بخش بومی بود.

- **بخش بومی:** این بخش محل سکونت و فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی مردم بومی بود و معمولاً از نظر رفاه و امکانات در سطح پایین‌تری نسبت به بخش اروپایی قرار داشت.
- **ویژگی‌های شهرهای دوگانه:**
- **تقسیم فضایی:** جدایی فضایی و اجتماعی بین بخش اروپایی و بخش بومی
- **تفاوت‌های فرهنگی:** تفاوت‌های عمیق در سبک زندگی، زبان، آداب و رسوم و باورهای مذهبی بین ساکنان دو بخش
- **تبعیض اقتصادی:** نابرابری اقتصادی و اجتماعی بین ساکنان دو بخش، به نفع اروپاییان
- **وابستگی سیاسی:** تسلط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی قدرت استعماری بر شهر
- **نمونه‌هایی از شهرهای دوگانه:**
- **کازابلانکا** در مراکش
- **هانوی** در ویتنام
- **آلجیر** در الجزایر
- **سنگاپور**
- **علت نادرست بودن گزینه‌های دیگر:**
- **گزینه ۱: ماقبل صنعتی:** شهرهای ماقبل صنعتی، شهرهایی بودند که قبل از انقلاب صنعتی شکل گرفته بودند و ویژگی‌های شهرهای دوگانه را نداشتند.
- **گزینه ۳: شهرهای اروپایی:** شهرهای اروپایی، شامل طیف گسترده‌ای از شهرها با ویژگی‌های مختلف هستند و نمی‌توان آنها را به طور کلی با شهرهای دوگانه مرتبط دانست.
- **گزینه ۴: شهرهای صنعتی قرن:** شهرهای صنعتی قرن ۱۹ و ۲۰، شهرهایی بودند که در پی انقلاب صنعتی و به دلیل تمرکز فعالیت‌های صنعتی شکل گرفته بودند و ویژگی‌های شهرهای دوگانه را نداشتند.
- **نتیجه‌گیری:**
- «شهرهای دوگانه» یادآور دسته‌ای از شهرها است که در دوران استعمار، توسط قدرت‌های استعماری در مستعمرات خود احداث شده‌اند. این شهرها دارای دو بخش مجزا (اروپایی و بومی) با تفاوت‌های عمیق فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بودند.
- **نکات اضافی:**
- شهرهای دوگانه، نمادی از تسلط قدرت‌های استعماری بر مستعمرات و استثمار مردم بومی بودند.
- در بسیاری از موارد، پس از استقلال مستعمرات، شهرهای دوگانه با چالش‌های مختلفی مانند انسجام اجتماعی، نابرابری و هویت‌سازی روبرو شدند.
- امروزه، برخی از شهرهای دوگانه با تلاش برای از بین بردن میراث استعماری و ایجاد یکپارچگی اجتماعی، در حال تغییر و تحول هستند.
- **گزینه ۳)**
- **توضیح کامل:**
- **مقر:** به محل دقیق استقرار و هسته اولیه یک شهر یا روستا بر روی زمین اشاره دارد. این محل نقطه شروع و مرکز اولیه سکونتگاه بوده و در طول زمان با رشد و توسعه شهر یا روستا، گسترش می‌یابد. عواملی مانند دسترسی به آب، خاک حاصلخیز، موقعیت استراتژیک و ... در انتخاب مقر سکونتگاه نقش تعیین‌کننده‌ای دارند.
- **موقع:** به وضعیت و شرایط کلی یک شهر یا روستا نسبت به پیرامون خود اطلاق می‌شود. موقع شامل عواملی مانند موقعیت جغرافیایی (نسبت به خط استوا، مدارها، کوه‌ها، دریاها و ...) موقعیت اقتصادی (نسبت به مراکز صنعتی، کشاورزی، تجاری و ...) موقعیت سیاسی (نسبت به پایتخت، مرزها و ...) می‌شود. موقع شهر یا روستا بر نحوه ارتباط آن با مناطق دیگر، فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی و ... تاثیر می‌گذارد.
- **تفاوت مقر و موقع:**
- **مقر، مکانی خاص و نقطه‌ای بر روی زمین است، در حالی که موقع، وضعیتی کلی و نسبی را نشان می‌دهد.**
- **مقر در طول زمان ثابت می‌ماند یا تغییرات جزئی دارد، اما موقع می‌تواند با تحولات مختلف مانند تغییرات سیاسی، اقتصادی و ... دگرگون شود.**
- **مقر را می‌توان با عواملی مانند توپوگرافی و دسترسی به منابع طبیعی توجیه کرد، در حالی که موقع تحت تاثیر عوامل مختلفی مانند روابط اقتصادی، سیاسی و فرهنگی قرار می‌گیرد.**
- **چرا گزینه‌های دیگر نادرست هستند:**
- **گزینه ۱:** این گزینه اشتباه است زیرا مقر و موقع دو مفهوم مجزا و مرتبط با یکدیگر هستند. مقر به محل دقیق استقرار شهر یا روستا و موقع به وضعیت کلی آن نسبت به پیرامونش اشاره دارد.